

KAKO MISLITI 'BEGUNSKO KRIZO'

Znanstveni simpozij
Ljubljana, 12. januar 2016

Pedagoški inštitut,
Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU
ter
Mirovni inštitut

Kako misliti 'begunsko krizo'

Zbornik povzetkov znanstvenega simpozija

Uredila: Ana Mlekuž

Oblikovanje in prelom: Ana Mlekuž

Izdajatelj/založnik: Pedagoški inštitut

Zanj: Igor Žagar Žnidaršič

Dostopno na:

[http://novice.pei.si/wp-](http://novice.pei.si/wp-content/uploads/sites/2/2016/01/zbornik_simpozij.pdf)

[content/uploads/sites/2/2016/01/zbornik_simpozij.pdf](http://novice.pei.si/wp-content/uploads/sites/2/2016/01/zbornik_simpozij.pdf)

© 2015 Pedagoški inštitut, Ljubljana

ISBN 978-961-270-228-1 (pdf)

PEDAGOŠKI INŠTITUT

Mirovni inštitut

Inštitut za sodobne družbene in politične študije

The Peace Institute

Institute for Contemporary Social and Political Studies

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

314.151.3-054.73

KAKO misliti begunsko krizo [Elektronski vir] : zbornik povzetkov znanstvenega simpozija : znanstveni simpozij, Ljubljana, 12. januar 2016 / uredila Ana Mlekuž. - El. knjiga. - Ljubljana : Pedagoški inštitut, 2015

Način dostopa (URL): http://novice.pei.si/wp-content/uploads/sites/2/2016/01/zbornik_simpozij.pdf

ISBN 978-961-270-228-1 (pdf)

1. Mlekuž, Ana

283003904

KAZALO

Pogled v preteklost – ko je bila ‘Europe on the move’	6
<i>dr. Petra Svoljšak, Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU</i>	
‘Slovenija, domovina beguncev’ ali Kako so Slovenci vzljubili bodočo žico	7
<i>dr. Igor Ž. Žagar, Pedagoški inštitut</i>	
Medijalizacija migracij v post-demokraciji	8
<i>dr. Mojca Pajnik, Mirovni inštitut in Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani</i>	
Demografski in gospodarski učinki beguncev	9
<i>dr. Jože Mencinger, Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani</i>	
Begunci kot del globalnega družbeno-politično- ekonomskega migracijskega trikotnika vzročnosti	10
<i>dr. Marina Lukšič Hacin, ISIM ZRC SAZU</i>	
Aktualna geografija migracij: begunci, Bližnji vzhod, Sirija, Evropa	11
<i>dr. Damir Josipovič, Inštitut za narodnostna vprašanja</i>	
Begunci in pravo: politike odzivanja na ‘begunsko krizo’ v luči načela pravne države	12
<i>dr. Neža Kogovšek Šalomon, Mirovni inštitut</i>	
Kako je bila humanitarna kriza pretvorjena v varnostno grožnjo: Analiza soočanja Slovenije z begunskimi migracijami jeseni 2015	13
<i>dr. Aleš Bučar Ručman, Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru</i>	
Begunci in avtoritarnost	14
<i>dr. Srečo Dragoš, Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani</i>	
Epistemologija fuge	15
<i>dr. Darij Zadnikar, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani</i>	
Vključevanje učencev beguncev v slovenski šolski sistem	16
<i>dr. Marijanca Ajša Vižintin, ISIM ZRC SAZU</i>	
Etika begunstva in migracij	17
<i>dr. Friderik Klampfer, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru</i>	

Spoštovani udeleženci!

T.i. 'begunska kriza' je bila eden od najpomembnejših dogodkov v Evropi, ki so zaznamovali leto 2015, saj je – v vsej svoji neposrednosti – postavila pod vprašaj nekatere izmed skupnih temeljev migracijske in azilne politike EU (npr. Schengenski sporazum, Dublinsko uredbo itn.). Napovedani ukrepi posameznih evropskih držav, npr. zaostritev azilne politike kot tudi sovražni govor različnih populističnih gibanj, so indikator naraščajoče nestrpnosti in ksenofobije.

Glede na izkušnje iz 90-ih let prejšnjega stoletja, ko je zaradi konfliktov na območju nekdanje Jugoslavije v Slovenijo prišlo veliko število beguncev, je nepripravljenost politike na sedanje množične migracijske premike toliko bolj zaskrbljujoča. Hkrati je neustreznost njenega odziva s postavitvijo t.i. 'tehničnih ovir' naletela na kritično reakcijo tako strokovne javnosti, lokalnega prebivalstva na obeh straneh meje kot tudi civilne družbe nasploh ter tako postala še en del problema in ne rešitve. Tudi zato je 'begunska kriza' v ospredje znova postavila nekatera izmed 'klasičnih' vprašanj s širšega vsebinskega področja migracij ter varovanja človekovih pravic nasploh, kot tudi vprašanja, ki so bila vse do sedaj v veliki meri zanemarjena ali celo spregledana.

Glavni namen znanstvenega simpozija *Kako misliti 'begunsko krizo'* je poglobiti razumevanje migracij in begunstva ter predstaviti različne razsežnosti tega družbenega fenomena z vidika sociološke, pravne, ekonomske, filozofske, kriminološke, zgodovinske, geografske in edukacijske stroke.

ORGANIZACIJSKI ODBOR:

dr. Alenka Gril, dr. Marina Lukšič Hacin, dr. Neža Kogovšek Šalamon, Ana Mlekuž, dr. Mitja Sardoč in dr. Igor Ž. Žagar

PROGRAM ZNANSTVENEGA SIMPOZIJA
Kako misliti 'begunsko krizo'

9.00-9.15	Uvodni pozdrav
9.15 -10-45	SEKCIJA I
	Pogled v preteklost – ko je bila ‘Europe on the move’ <i>dr. Petra Svobljak, Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU</i>
	‘Slovenija, domovina beguncev’ ali Kako so Slovenci vzljubili bodečo žico <i>dr. Igor Ž. Žagar, Pedagoški inštitut</i>
	Medijatzacija migracij v post-demokraciji <i>dr. Mojca Pajnik, Mirovni inštitut in Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani</i>
10.45-11.00	Odmor za kavo
11.00-12.30	SEKCIJA II
	Demografski in gospodarski učinki beguncev <i>dr. Jože Mencinger, Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani</i>
	Begunci kot del globalnega družbeno-politično-ekonomskega migracijskega trikotnika vzročnosti <i>dr. Marina Lukšič Hacin, ISIM ZRC SAZU</i>
	Aktualna geografija migracij: begunci, Bližnji vzhod, Sirija, Evropa <i>dr. Damir Josipovič, Inštitut za narodnostna vprašanja</i>
12.30-13.15	Odmor za kosilo
13.15-14.45	SEKCIJA III
	Begunci in pravo: politike odzivanja na ‘begunsko krizo’ v luči načela pravne države <i>dr. Neža Kogovšek Šalomon, Mirovni inštitut</i>
	Kako je bila humanitarna kriza pretvorjena v varnostno grožnjo: Analiza soočanja Slovenije z begunskimi migracijami jeseni 2015 <i>dr. Aleš Bučar Ručman, Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru</i>
	Begunci in avtoritarnost <i>dr. Srečo Dragoš, Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani</i>
14.45-15.00	Odmor za kavo
15.00-16.30	SEKCIJA IV
	Epistemologija fuge <i>dr. Darij Zadnikar, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani</i>
	Vključevanje učencev beguncev v slovenski šolski sistem <i>dr. Marijanca Ajša Vižintin, ISIM ZRC SAZU</i>
	Etika begunstva in migracij <i>dr. Friderik Klampfer, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru</i>
16.30-16.45	Zaključek: Kako misliti (in razumeti) begunsko krizo

POGLED V PRETEKLOST – KO JE BILA »EUROPE ON THE MOVE«

Petra Svoltjšak

Prispevek se bo osredinil na čas, ko se je pojem »begunec« vrnil v sodobno vsakdanjo »rabo« kot proces in kot pojem, torej v prvo tretjino 20. stoletja in 1. svetovno vojno, ki je pomenila prelomno obdobje tudi v zgodovini begunskega vprašanja in njegovega (pravnega) reševanja. Namen prispevka izhaja namreč iz ugotovitve, da navkljub relativno dobro raziskani problematiki begunskega problema v preteklosti, sodobna politika, tako nacionalna kot mednarodna, vedno znova »išče« ali iznajdeva rešitve, ki jih je preteklost že ponudila. »Europe on the move« (Eugene M. Kulischer) sega v čas oktobrske revolucije in ruskih migracij, a obenem primerno osvetljuje dobo, ko se je (tudi na slovenskem ozemlju) pojavil sodoben, milijonski pojav begunstva in z njim iskanje primernih in učinkovitih rešitev, tako na ravni vsakdanjega življenja kot na pravni ravni in percepciji begunstva kot sodobnega pojava, ki je tedaj dobil razsežnosti »never ending story«.

"SLOVENIJA, DOMOVINA BEGUNCEV" ali KAKO SO SLOVENC VZLJUBILI BODEČO ŽICO

Igor Ž. Žagar

Ko se je v začetku leta 1992 začela vojna v BIH, je »begunski val ... preplaval tako moralne dolžnosti kot zmožnosti ekonomsko izčrpane Slovenije ...« (Delo, 28. 4. 1992). Celo ugledni intelektualci levičarske provenience so opozarjali, da smo z bosanskimi begunci »postavljeni ... pred izbiro med človekoljubjem in odgovornostjo do lastne dežele...« (Delo, 30. 3. 1993). Begunci iz BIH naj bi namreč »povzročali vse več nereda«, »motili navade lokalnega prebivalstva«, povzročali »naraščanje nacionalnih napetosti«, bili »potencialni storilci kaznivih dejanj«, če ne omenjam tega, da naj bi bilo njihovo zdravstveno stanje »že hudo načeto«, da utegnejo »izbruhniti manjše epidemije« in da gre pri njih za »drugačno civilizacijsko in kulturno raven ter vedenjski vzorec«.

Se vam zdi vse to nekako znano? Kakor da bi brali včerajšnje časopise?

In vendar so bile vse te oznake zapisane pred dobrimi dvajsetimi leti, ko smo začeli pripravljati 1. izdajo *Retorike begunske politike v Sloveniji* (v knjižni obliki je izšla leta 1998). Namen tega prispevka je pokazati, kako se je govor o beguncih oblikoval in "razvijal", vse od prihoda (večinoma) bosanskih beguncev v začetku devetdesetih, preko beguncev, ki so "pritiskali na naše meje" ob prelomu tisočletja, pa vse do današnje globalne "begunske krize", ki grozi z "islamizacijo Slovenije" in "uničenjem vrednost Zahoda".

MEDIJATIZACIJA MIGRACIJ V POST-DEMOKRACIJI

Mojca Pajnik

V prispevku premišljam o vlogi medijev pri poročanju o migracijah, o pomenu konstrukta t. i. “begunske krize” v slovenskem kontekstu. Prevprašujem vlogo medijev v “post-demokraciji” (Crouch), v sodobnih družbah instrumentalizirane (anti)politike, pri čemer naslavljam vprašanje odgovornosti zlasti javnih medijev. Preverjam tezo o “političnem paralelizmu” (Hallin in Mancini), ki konotira spojenost politike (politične elite) z mediji in medijev z elito. Mediji, izvorno zamišljeni kot prostor svobodnega komuniciranja, prakticiranja razsojanja oziroma javne rabe razuma v Kantovem smislu, postanejo, skozi procese medijatizacije, prostor za reprodukcijo idej in ideologij “močnih javnosti”, tj. etabrirane politične in ekonomske elite. Z reprodukcijo migracij kot grožnje naciji, s poustvarjanjem fantazme o pretečem “Drugem”, ki “preplavlja”, “se širi kot voda” in “množi kot bakterije”, mediji deliberacijo zamenjujejo s propagando, s čimer se legitimizirajo v vlogi za potrjevanje agende vladajočih in se obenem oddaljujejo od ideje služenja in opolnomočenja javnosti.

DEMOGRAFSKI IN GOSPODARSKI UČINKI BEGUNCEV

Jože Mencinger

Ocene o selitvi narodov so pretirane; v EU prihajajo nesrečneži, ki smo jim tudi mi vsaj simbolno pomagali zrušiti domove in jih prisiliti v beg za golo življenje. Demografska slika Evrope se z njimi ne bo bistveno spremenila; Nemčija je po letu 2010 s priseljenci zapolnila luknjo, ki jo že desetletje povzroča naravno zmanjševanje prebivalstva. Pribežniki niso le »delovna sila«, pa tudi ne »brezdelneži«, ki bi s socialnimi transferi uničili evropska gospodarstva. So ljudje. Neposredni stroški za priseljene so le dobra tisočinka BDP Evropske Unije, posredno pa oživljajo gospodarsko aktivnost. Stroške bi najlaže pokrili, če bi ECB samo tretjino mesečno ustvarjenega primarnega denarja, s katerim ustvarja novo finančno krizo, namesto bankam prek proračunov namenila beguncem.

BEGUNCI KOT DEL GLOBALNEGA DRUŽBENO-POLITIČNO- EKONOMSKEGA MIGRACIJSKEGA TRIKOTNIKA VZROČNOSTI

Marina Lukšič Hacin

Kriza upravljanja množičnega prihoda ljudi, ki smo ji zadnje mesece priče v Sloveniji in širše v državah ob njihovi poti od Turčije preko Grčije tja do Nemčije in Švedske, je postavila v ospredje številna stereotipna razmišljanja o vzrokih selitev ljudi, ki ostajajo na površju, so parcialna in ustvarjajo predstavo, da danes na svetu v realnosti obstajajo pomembno različne skupine migrantov, ki jih po vzrokih izselitev medsebojno lahko povsem ločimo. Dejansko so pojmi delovne, politične in ekološke migracije/selitve del istega teoretskega »trikotnika«, ki je analitični imaginarij preiskovanj iste globalne družbeno-politično-ekonomske realnosti. Tako so migranti/selivci ljudje, ki se selijo zaradi sorodnih, medsebojno prepletenih vzrokov, ki jih analitično lahko ločeno opazujemo, ki se v analizah kažejo kot različni, a so del in posledica istih globalnih odnosov. Cilj prispevka je umestiti slovensko realnost upravljanja pretoka velikega števila ljudi, ki so v tranzitu, v globalni kontekst vzročnosti.

AKTUALNA GEOGRAFIJA MIGRACIJ: BEGUNCI, BLIŽNJI VZHOD, SIRIJA, EVROPA

Damir Josipovič

Najbrž se je mogoče strinjati z idejo, ki se je pojavila v zadnjih mesecih, da je ob aktualni begunski krizi bolj kot prej na preizkušnji obstoj Evropske zveze kot integracije. Uveljavljajo se koncepti »trdnjave Evrope«, pri čemer ne vemo niti, kaj in do kam je Evropa. Kako razumeti specifičen preobrat v aktualni geografiji migracij iz osrednjega Sredozemlja na njegov vzhodni obod? Izhajamo iz podmene, da etnični procesi na tem obodu niso generator pač pa strelvod naelektritve, ki ima svoje geopolitično in geoekonomsko ozadje v kartezijskem razumevanju odnosa med centrom in periferijo. Evropska ohlapna zveza nima razvitih kohezijskih in integrativnih instrumentov za obvladovanje raznovrstnih kriznih razmer. Ob naraščanju svetovnega prebivalstva ter čedalje hujšem boju za vire (voda, prst, energija) pa hkrati ne zna uporabiti krizo na Bližnjem vzhodu v smeri krepitve lastnega demografskega potenciala in prodor ekološko osveščene misli.

BEGUNCI IN PRAVO: POLITIKE ODZIVANJA NA 'BEGUNSKO KRIZO' V LUČI NAČELA PRAVNE DRŽAVE

Neža Kogovšek Šalomon

Pravni sistemi so se na množične migracije v letu 2016 odzvali na način, ki ne ustreza načelom pravne države, pravne predvidljivosti in pravne varnosti. Ključna razloga za to sta vsaj dva: neustreznost obstoječih pravnih sistemov na področju azila in migracij za soočanje s povečanim številom prihodov ter odsotnost politične volje za usklajeno in pravočasno reagiranje na ravni EU. Posledično so se države zatele v bolj ali manj ustrezne in pretežno enostranske ukrepe, katerih skupni imenovalc je povečevanje restriktivnosti politik in posledično pravnih norm. Ena od ključnih značilnosti ukrepov, ki so jih sprejemale, je njihova neskladnost z obstoječim pravnim redom. V teku "begunske krize" smo bili torej priča vzpostavljanju vzporednih režimov - na eni strani so pravni sistemi, vzpostavljeni za namen "običajnega" upravljanja z migracijami, na drugi strani pa delujejo de facto režimi, ki so zunaj prava. Teh pravo ne predvideva in ne regulira, kar omogoča samovoljo nosilcev oblasti, povzroča popolno pravno nepredvidljivost in ne-varnost, predvsem pa pomeni odsotnost pravnih sredstev, ki bi jih prizadeti posameznik v razmerju do oblastnega organa lahko uporabil v primeru kršitve temeljnih pravic. Soočanje z begunsko krizo s tem načenja temeljne elemente načela pravne države.

**KAKO JE BILA HUMANITARNA KRIZA PRETVORJENA V
VARNOSTNO GROŽNJO: ANALIZA SOOČANJA SLOVENIJE Z
BEGUNSKIMI MIGRACIJAMI JESENI 2015**

Aleš Bučar Ručman

Prihod večjega števila ljudi, ki bežijo pred vojno, nasiljem, ekonomsko-eksistenčnim opustošenjem, v Slovenijo jeseni 2015, je (bil) razumljen predvsem kot varnostno in ne humanitarno vprašanje. Javni diskurz je (bil) prežet s stereotipnimi opisi in označbami beguncev. Država je z uporabo skrajnih represivnih aparatov demonstrirala svojo moč in tako še dodatno pripomogla k utrjevanju stereotipov in sklenitvi začaranega kroga »zdravorazumskega sklepanja« o povezavi med ogrožanjem in begunci. Podobe in način poročanja medijev, politične reakcije in skrajno nestrpen odziv dela obče javnosti je pokazal, da smo se znašli v stanju moralne panike, ki jo najbolj nazorno in simbolno demonstrira bodeča žica na meji s Hrvaško. Ob tem avtor opozarja, da takšen pristop ni novost v slovenskem in evropskem prostoru, temveč je samo pričakovana nadgradnja desetletja trajajočih politik in odnosa EU do priseljencev in njihovih potomcev.

BEGUNCI IN AVTORITARNOST

Srečo Dragoš

Pri soočanju z begunci ima Slovenija dve pomembni izkušnji, ki ju zanemarjamo. Prva je število beguncev, ki smo jih na nekonflikten način sprejeli v začetku 90-tih; gre za povsem ignorirano dejstvo v zvezi z današnjimi kvotami. Druga izkušnja pa so okoliščine, zaradi katerih se je pojavil takratni vzrok begunske imigracije. Izbruha krvavih etno-političnih konfliktov v Hrvaški ter BiH ni bilo mogoče pojasniti s sovpadanjem etnične in socialne stratifikacije niti s socialno distanco med etnijami, pač pa z visokim »indeksom avtoritarnosti«, značilnim za javno mnenje v tistem času (izmerjeno 1989, Katunarič). Primerjava današnje Slovenije s takratnimi hrvaško-bosanskimi razmerami pokaže naslednje: delež avtoritarnih stališč v Sloveniji narašča in je že dosegel enak nivo, kot je bil ugotovljen na Hrvaškem in v BiH pred četrto stoletje. Hkrati sta v današnji Sloveniji izrazito v porastu tudi prva dva kazalca strukturne konfliktnosti (s katerima balkanski »kotel« takrat ni bil obremenjen, a je vseeno eksplodiral): neenakost in socialna distanca. Begunci so katalizator naših notranjih napetosti, žična ograja pa iracionalen odziv na potencialno konfliktnost.

EPISTEMOLOGIJA FUGE

Darij Zadnikar

Množične eksoduse sestavljajo zgodovinske, kot tudi sinhrono heteronomije. Vzpostavljanje trajnih subjektivitet nad množico individualnih motivacij, ki jim je, povsem nasprotno, skupna težnja k stabilizaciji lastnega statusa in ne njihovo podaljševanje v nedogled, je dominanten pristop pri raziskovanju mobilnih populacij. Gre za pogled od zgoraj, ki se skriva za dominantno družboslovno znanstveno metodologijo, ki svoj univerzalizem oz. moč subjektiviranja populacij ne preizprašuje in tako zavestno služi interesom svojih sponzorjev in re-konstituciji (rasne, patriarhalne, razredne in kolonialno-ekonomske) nadmoči. Naslanjajoč se na militantno raziskovanje Colectiva Situaciones in epistemologijo Jurga Boaventure de Sousa Santosa se ponuja drugačno izhodišče znanstvenega raziskovanja, utemeljenega v sodobnih emancipacijskih družbenih gibanjih in ne (para)državni bio-oblasti. Od tod je jasno, da begunske krize ni, da obstaja le kriza obstoječega post-demokratskega sistema, ki predvsem ob usodi gibljivih multitud, odpira vprašanje vizije Evrope in sveta onkraj koalicije neoliberalnega univerzalizma in nacionalističnega lokalizma.

VKLJUČEVANJE UČENCEV BEGUNCEV V SLOVENSKI ŠOLSKI SISTEM

Marijanca Ajša Vižintin

Učenci begunci so vključeni v slovenski šolski sistem takoj po vpisu, ne glede na uradni status staršev ali kraj bivanja. Vključeni so neposredno v učni proces, kar pomeni, da potrebujejo dobro razvito in vključujočo sistemsko podporo – podobno kot otroci priseljenci. Pri vključevanju otrok beguncev priporočam uporabo modela medkulturne vzgoje in izobraževanja: 1. razumevanje medkulturnosti kot pedagoško-didaktičnega načela; 2. razvoj systemske podpore za uspešno vključevanje; 3. učitelji z razvijajočo se medkulturno zmožnostjo; 4. razvoj zavedanja o večkulturni družbi pri vseh učnih predmetih; 5. razvoj medkulturnega dialoga na šoli; 6. sodelovanje s (starši) priseljenci; 7. sodelovanje z lokalno skupnostjo. Pri vključevanju otrok beguncev je izjemno pomembna vloga učiteljev in njihovo usposabljanje na področju vključevanja, razvoja medkulturne zmožnosti – ob sočasnem sodelovanju svetovalnih delavcev. Vloga slednjih je še posebej pomembna, če so prišli učenci begunci z vojnih območij. Potrebujejo podporo, vsi učenci pa delavnice, na katerih ozaveščamo položaj vojnih beguncev ter pomembnost njihovega sprejemanja in vključevanja v deželi, v kateri prosijo za mednarodno zaščito.

ETIKA IN POLITIKA BEGUNSTVA IN MIGRACIJ

Friderik Klampfer

Čeravno so bile meje med državami za miroljubne posameznike in skupine večji del človeške zgodovine prosto prehodne in je zapiranje državnih meja pred prišleki razmeroma sodoben (in v dolgi časovni perspektivi obroben) pojav, se slika obrne na glavo, ko zapustimo empirična vprašanja in se posvetimo etičnim in normativno-političnim vidikom priseljevanja. Ne samo v laični, tudi v večjem delu strokovne javnosti namreč prevladuje prepričanje, da imajo države moralno pravico odločati, kdo sme vstopiti v državo in pod kakšnimi pogoji se sme začasno ali trajno naseliti v njej. Da postane pravica do prostega gibanja, zapisana v Splošni deklaraciji ZN o človekovih pravicah, če ima vsak pravico oditi iz države, ne pa tudi vstopiti v kako drugo državo, zgolj papirnata, pohabljena pravica, očitno zmoti le redke. Omenjena dogma se je v obliki zelo različnega pravnega statusa beguncev in t.i. ekonomskih migrantov prikradla celo v mednarodno pravo. Medtem ko Konvencija o statusu beguncev državam podpisnicam do prve skupine nalaga vrsto dolžnosti, je skrb ciljnih držav za podobno netrivialne moralne pravice in interese ljudi na begu pred revščino, bedo in pomanjkanjem prepuščena izključno njihovi dobri volji, kot taka pa praviloma žrtvovana na oltarju neotipljivih, ozko razumljenih nacionalnih interesov.

Zavzemanje za zaprte ali vsaj tesno priprte državne meje seveda ni vedno izraz realpolitične ozkomiselnosti, skupinskega egoizma ali čiste kaprice. V podporo restriktivni politiki priseljevanja navajajo zagovorniki zaprtih meja celo vrsto domnevno relevantnih razlogov, od ekonomskih in kulturnih preko varnostnih in političnih do demografskih in ekoloških. V prispevku najprej kritično pretresem te in nekatere druge argumente, nato pa dokazujem, da je zapiranje meja in aktualno ograjevanje državnega ozemlja navzkriž z vrsto bolj ali manj nespornih moralnih načel in političnih idealov, ki naj bi jih v največji meri utelešale prav novodobne liberalno-demokratske skupnosti: moralno enakostjo, univerzalnimi človekovimi pravicami in svoboščinami, spoštovanjem človeškega dostojanstva ter zapovedmi dobrodelnosti in družbene pravičnosti.

